

UEFA 'B' edzőképzés

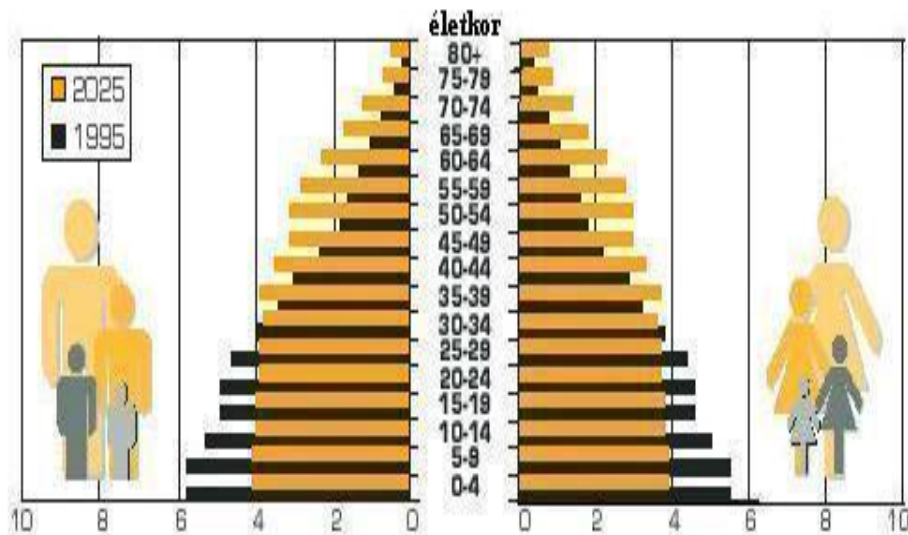
PSZICHOLÓGIAI ISMERETEK I.
(Pszichikus fejlődés)

Előadó:

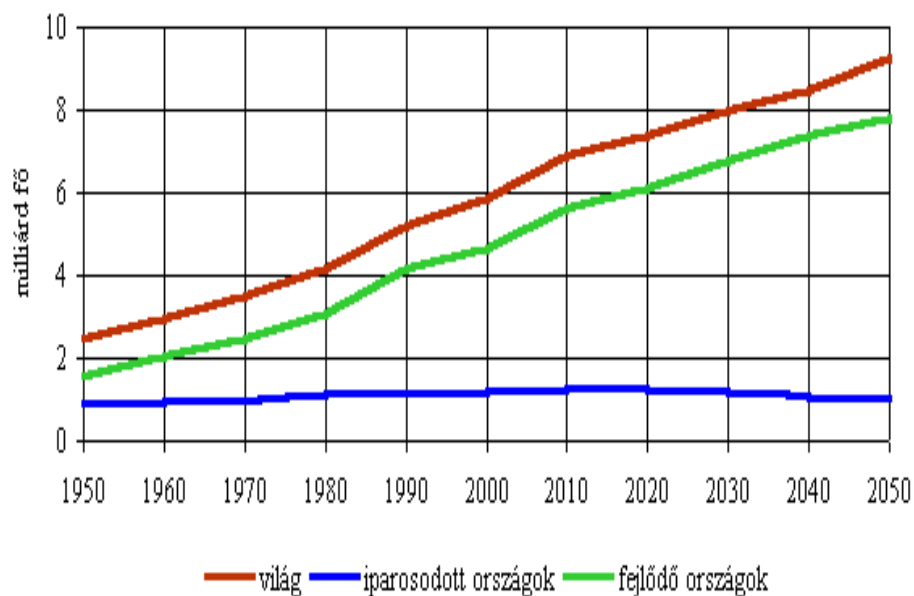
Baranya István
pszichológus, UEFA Pro edző(h)

A NÉPESSÉG KOR ÉS NEM SZERINTI MEGOSZLÁSA A FEJLŐDŐ ORSZÁGOKBAN

A Föld népessége

*Ahol élünk
a
FÖLD*

A LABDARÚGÁS HAZAI ÉS NEMZETKÖZI SZERVEZŐDÉSE

204 tagállam

242 mill. játékos

52 tagállam

50 mill. játékos

2.200 klub

112 e. játékos

	Labdarúgás	Futsal	Összesen:
Játékenged. rendelkezők száma	111 444	1 483	112 927
Férfi	109 268	1 122	110 390
Nő	2 176	361	2 537

18 év alatti
versenyengedéllyel
rendelkezők száma
MAGYARORSZÁGON

MEGYE	LÉTSZÁM
Baranya	1.965
Borsod	4.432
Budapest	5.709
Bács-Kiskun	2.407
Békés	1.846
Csongrád	1.959
Fejér	3.422
Győr-Moson-Sopron	3.448
Hajdú-Bihar	2.385
Heves	1.878
Jász-Nagykun	2.084
Komárom	2.817
Nógrád	1.680
Pest	5.995
Somogy	2.712
Szabolcs	3.219
Tolna	1.953
Vas	2.030
Veszprém	2.368
Zala	2.524
ÖSSZESEN	56.733

Pszichológia (lélektan):

- Úgy határozható meg, mint a viselkedés és a mentális folyamatok tudományos tanulmányozása.
- A pszichológia mindenütt jelen van.
- Egyszerre tudomány, egyszerre szakma, az orvostudomány és a biológia között van.
- Kb. 140 éves tudomány.

A pszichológia területei

- általános pszichológia
- fejlődépszichológia
- személyiségpszichológia
- szociálpszichológia

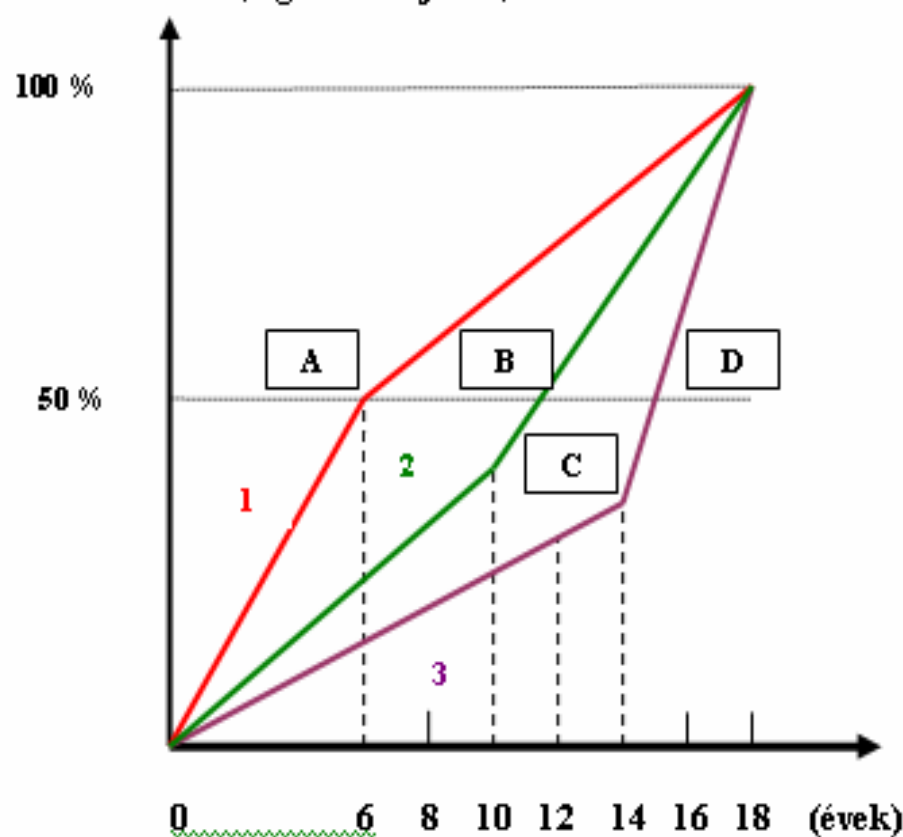
Az alkalmazás területei

- sportpszichológia
- iskolapszichológia
- börtönpszichológia
- játékszichológia
- kriminálpszichológia
- klinikai pszichológia
- egészségpszichológia
- szervezetpszichológia
- kísérleti pszichológia
- szexuálpszichológia
- tanácsadás pszichológiája
- parapszichológia
- művészetpszichológia
- összehasonlító pszichológia
- környezetpszichológia
- pedagógia pszichológia

A pszichológia területei

1. **Általános pszichológia:** érzékelés, észlelés, tanulás, érzelem, motiváció....
2. **Fejlődépszichológia:** Azokkal az általános testi, értelmi, érzelmi, társas és személyiségbeli változásokkal foglalkozik, amelyeken az emberek koruk előrehaladtával keresztül mennek a megtermékenyítéstől az élet végéig.
3. **Személyiségpszichológia:** egyén jellegzetes gondolkodási, érzelmi, viselkedési mintái, melyek meghatározzák az egyén stílusát, környezetével való viszonyát.
4. **Szociálpszichológia:** Társak hatása a mentális folyamatokra, a viselkedésre

(organikus fejlődés)

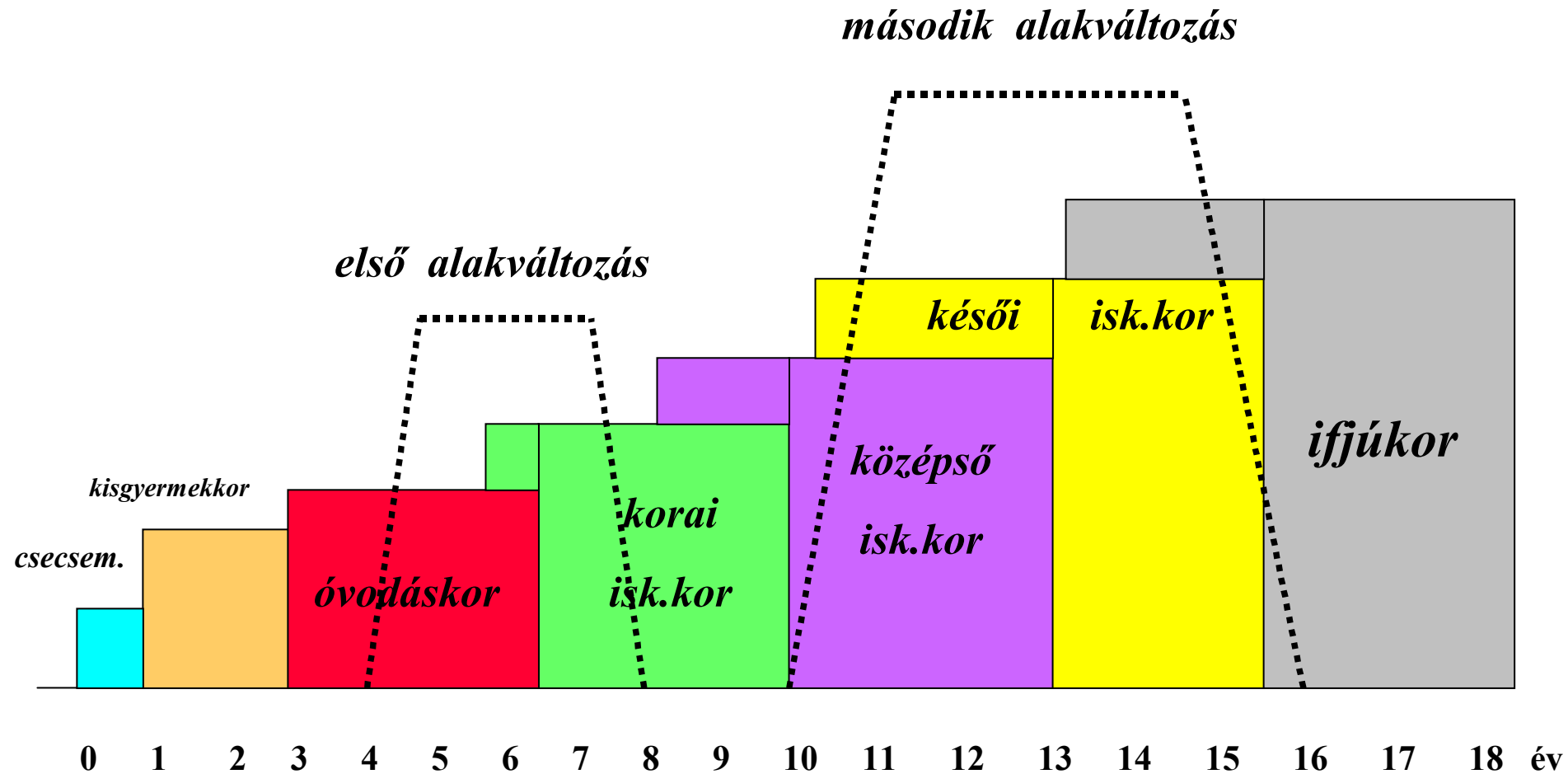

- 1 - idegrendszer mozgástanulása
- 2 - szív, keringési bázis
- 3 - nemi, hormonális, csont- és izom
- A - ügyesség, koordináció
- B - labdaérzékelés, technika
- C - egyéni technikai bázis rögzítése
- D - kondicionálás

Életheti szakaszok	Nők	Férfiak
Újszülöttkor	1-10 nap	
Csecsemőkor	10 nap - 1 év	
Korai gyermekkor	1 - 3 év	
Első gyermekkor	4 - 7 év	
Második gyermekkor	8 - 11 év	8 - 12 év
Serdülőkor	12 - 15 év	13 - 16 év
Ifjúkor	16 - 20 év	17 - 21 év
Erettség I.	21 - 35 év	22 - 35 év
Erettség II.	36 - 55 év	36 - 60 év
Időskor	56 - 74 év	61 - 74 év
Aggkor	75 - 90 év	
A hosszú élet kora	90 év fölött	

JÁTÉK SZFÉRA							GYAKORLÁSI SZFÉRA						
F			E		D		C		B			A	
5	6	7	8	9	10	11	12	13	14	15	16	17	18

Biológiai életkor

A gyermek biológiai érettsége – meghatározható.

Ez az egyes életkorokban eltérő lehet.

Az eltérés

fejlettebb, kevésbé fejlettebb, elmaradott ..

kategória „létezhetséges”

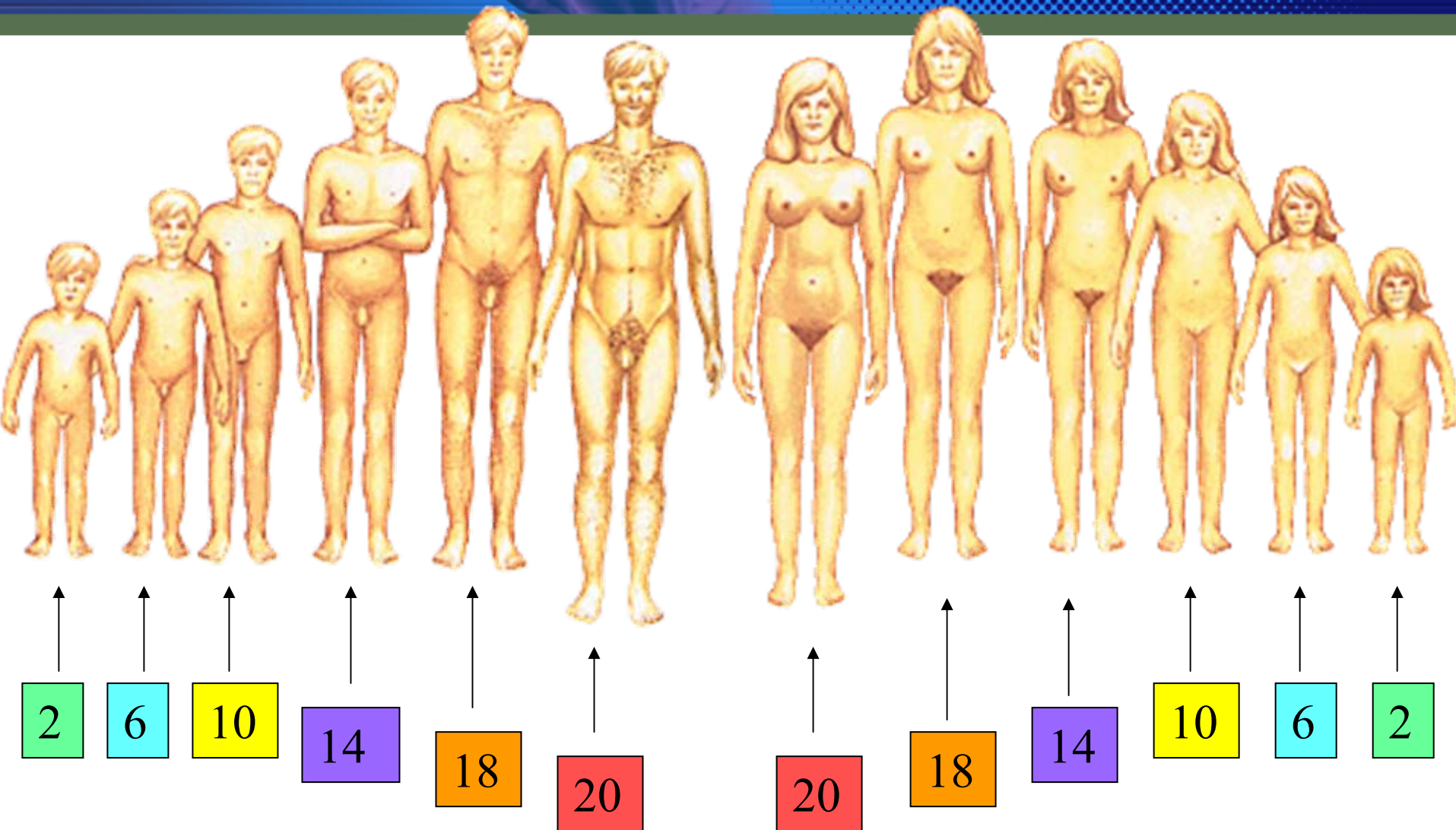
Az edzőnek ezt alapvetően figyelembe kell vennie

Naptári életkor

A kronológiai kor. A valós életkor.

FŐBB ÉLETKORI SZAKASZOK JELLEMZÉSE

- **ÚJSZÜLÖTTKOR** *(0-tól 2 hónapos korig)*
- **CSECSEMŐKOR** *(2 hónapos kortól 1 éves korig)*
- **KISGYERMEKKOR** *(1 – 3 éves kor)*
- **ÓVODÁSKOR** *(3 – 6 éves kor)*
- **KISISKOLÁSKOR** *(6 – 10 éves kor)*
- **PREPUBERTÁS** *(10 – 13 éves kor)*
- **PUBERTÁS** vagy **SERDÜLŐKOR** *(13-tól 16 – 17 év)*
- **IFJÚKOR** *(16 – 17-től 20 – 24 éves kor)*

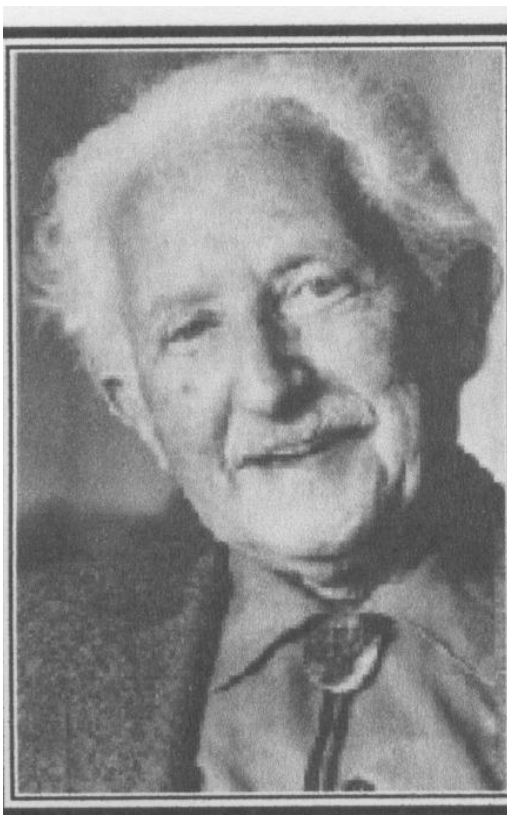

SPORTPSZICHOLÓGIA

- Sportolással, a sportoló emberpszichológiai jellemzőivel foglalkozik
- A teljesítőkéesség tudatos és nem tudatos összetevőit tárja fel
- Élsportban főként
- A pszichológus feladatai, a felkészítés területei
- Sportági alkalmasság a személyiség tükrében
- Összetett mozgás fejlesztésében részt vesz
- Teljesítőkéesség ingadozásainak okait vizsgálja, formaidőzítés
- Motiváció növelése, kiégés megelőzése
- Stressz és szorongás csökkentése
- Figyelem, koncentráció fokozása
- Önbizalom növelése, magas szintű önértékelés elősegítése

A LABDARÚGÁS PSZICHOLÓGIÁJA

JÁTEKOS A játékosválas fejlődés- lélektani periódusai A játékos személyisége A <u>self</u> A társas <u>facilitáció</u> (befolyásolás) Motiváció Együttműködés, versengés A győzni akarás A megküzdés Csoport, csoportdöntés (vonatkoztatási csoport) A tehetség Devianciák Bioritmus (alvás, regeneráció...) Táplálkozás	EDZŐ Az edző személyisége Karakter, jellem A szerep A növekvő stressz Kommunikáció A meggyőzés Krisisintervenció	VEZETŐ A karizma A hatalom A vezető személyisége Vezetői stílusok Az <u>attribúció</u> Választás és döntés
SZURKOLÓ Tömeglélektan Társas befolyásolás Társadalmi nagycsoportok Csoport, csoportnorma Társadalmi ítéletalkotás	MÉDIA A meggyőző kommunikáció A hitelesség A reklámok Befolyásolás	SZÜLŐ Nevelési stílusok Családi szocializáció Normarendszerek Szerepkonfliktusok

Erik Erikson

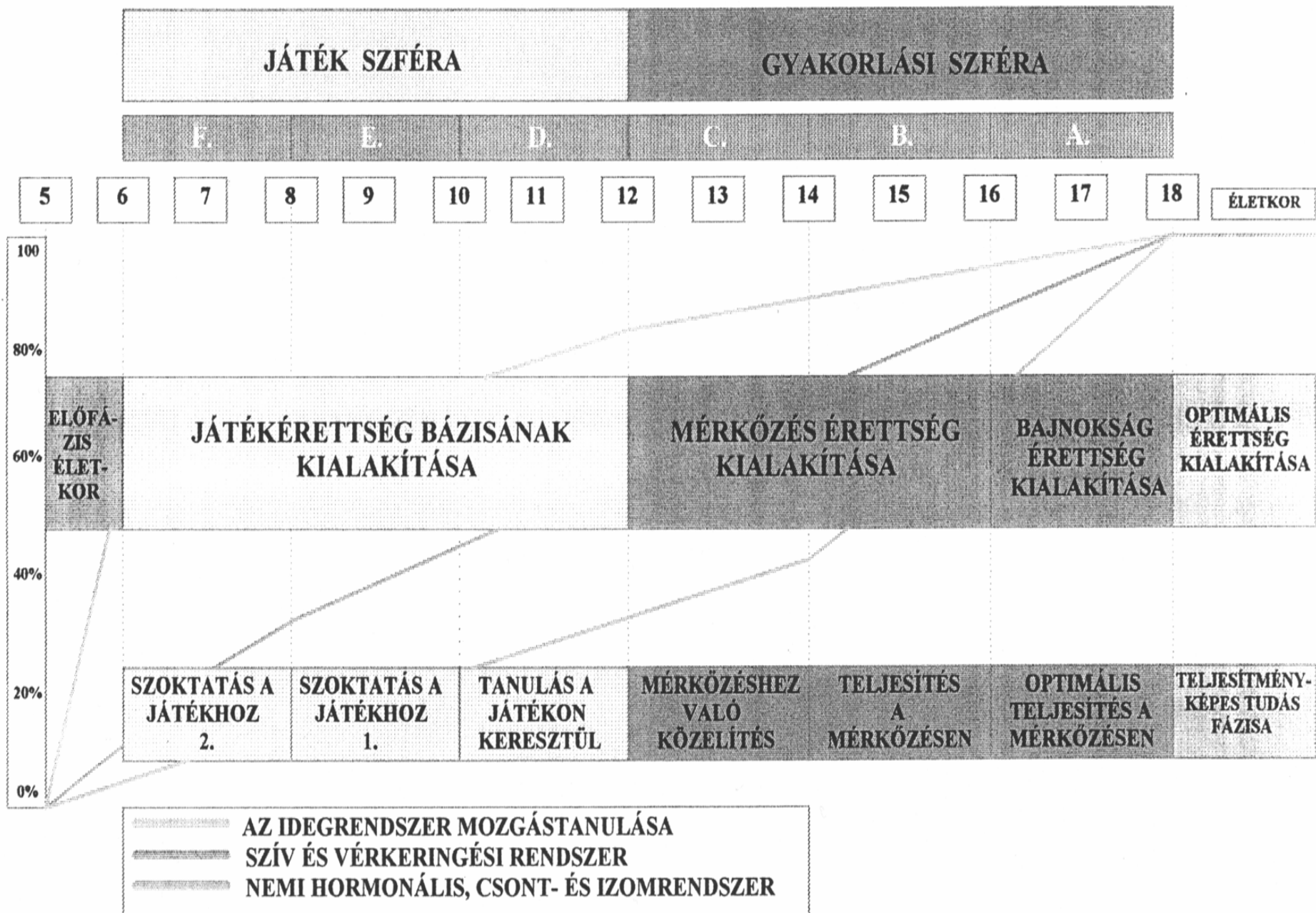
(1902-1994)

A pszichoszociális fejlődés elmélete

8. Időskor	Énintegritás vs. kétségbeesés
7. Felnőttkor (60)	Generativitás vs. stagnálás
6. Fiatal felnőttkor (25)	Intimitás vs. izoláció
5. Serdülőkor (12-20)	Identitás vs. szerepkonfúzió
4. Iskoláskor (6-11)	Teljesítmény vs. kisebbségérzet
3. Óvodáskor (3-5)	Kezdeményezés vs. bűntudat
2. Kisgyermekkor (2-3)	Autonómia vs. kétségbeesés
1. Csecsemőkor (1)	Bizalom vs. bizalmatlanság

Szakasz	Életkorok	Alap konfliktus	Fontos esemény	Összefoglalás
<u>1. Orális-szenzoriális</u>	Születéstől 12 - 18 hónap	Bizalom vs. Bizalmatlanság	Etetés	Az újszülöttnél létrejön a gondozója iránti első szeretet és bizalom vagy elurálja a bizalmatlanság érzése.
<u>2.Muszkuláris-anális</u>	18 hónaptól 3 évig	Autómia vs. Szégyen/Kétely	Szobatisztaságra szoktatás	A gyermeki energiák a fizikai készségek, mint a járás, fogás, és a végbél körizmainak szabályozására fordítódnak. A gyermek tanulja a kontrollt, de szégyen és kétely keríti hatalmába, ha nem képes ezeket jól kezelni.
<u>3. Helyváltoztatás</u>	3 - 6 évek	Kezdeményezés vs. Büntudat	Függetlenség	Erősödik a gyermek önállósága és határozottabban kezdeményezővé válik, de túlzottan erőszakossá is válhat, s büntudat vezérelheti.
<u>4. Latencia</u>	6 - 12 évek	Tetterekészség vs. Kisebbrendűség	Iskola	A új készségeket kell tanulnia vagy a kisebbrendűségi érzés, a kudarc és az inkompetencia érzéseivel küzd.
5. Serdülőkor	12 – 18 évek	Identitás vs. szerepzavar	Kortárskapcsolatok	A serdülőnek a pályával, szexualitásával, a politikával, és a vallással kapcsolatban az identitása kialakítását kell kivívnia.
5. Fiatal felnőttkor	19- 40 évek	Intimitás vs. Elszigetelődés	Szerelmi kapcsolatok	A fiatal felnőtteknek intim kapcsolatokra van szükségük vagy az elszigetelődés érzésével küzdenek.
7. Középső felnőttkor	40 – 65 évek	Alkotókészség vs. stagnáció	Szülői szerep	A felnőttnek meg kell találnia a módját annak, hogy a következő generáció javára és támogatására legyen.
8. Élemedett-kor	65-től halálig	Integritás vs. kétségbeesés	Az életút értékelése és elfogadása	Az egyedüliség és az élettel való megelégedettség kérdése kerül középpontba.

CÉLKITŰZÉSE

4. szakasz: Latencia

F. Életkor – 6 – 7 évesek

- Élvezet a játékban (játéköröm)

E. Életkor – 8 – 9 évesek

- Az ellenféllel szembeni sportszerűség elsajátítása
- A kommunikáció elsajátítása

D. Életkor – 10 – 11 évesek

- A győzelem és vereség elfogadása, kezelése
- A játékvezető döntéseinek elfogadása
- A vezetés elfogadása
- A vezetés korrekcióinak elfogadása
- Mások gondolataival szembeni nyitottság elsajátítása

Ψ

Életkor:.	Alsó- és felső tagozatos általános iskoláskor – 6-tól 12 évesig
Konfliktus:	teljesítés – csökkentértékűség, kisebbségtudat
Fontos esemény:	Iskola, önállóan teljesít, csoportmunka, öröm a hatékonyságban

5. szakasz: Serdülőkor

C. Életkor – 12 – 13 évesek

- Indulatok feletti kontroll
- A „győztes” mentalitás kifejlesztése
- Edzői instrukciók elfogadása
- Kötelességszerű munka bevezetése
- Saját teljesítmény kritikus vizsgálata
- Az ellenfél mentalitásának átlátása
- Önkritika, önállóság
- A csapattárs hibáinak elfogadása
- A csoportba történő beilleszkedés
- A futballpályafutással kapcsolatos lehetőségek átlátása
- A technika, taktika, mentalitás és kondíció komplexitásának tökéletesítése

Ψ

Életkor:.

Serdülőkor: 12 - 18 éves korig

Konfliktus:

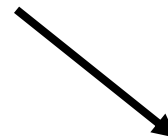
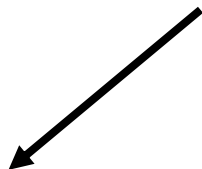
Keresi az identitását (ki vagyok én ?)
Szerep konfúzió (nem képes felszabadult
döntést hozni)

**Fontos
esemény:**

Kortárs kapcsolatok, bizalom

SZERZETT vagy ÖRÖKLÖTT ?

ÖRÖKLÖTT SAJÁTOSSÁGOK

- 23 apai és 23 anyai kromoszóma
- 1 emberi kromoszómában 1.000 gén
- alkati tulajdonságok
- szem, haj, testméret
- temperamentum, idegrendszer

KÖRNYEZETI TÉNYEZŐK

- „beleszületik” a családba
- mikrokörnyezet (család, város, iskola, barátok, egyesület...)
- makrokörnyezet (ország, társadalom, MLSZ, UEFA, FIFA...)
- TV, médiák, divat, mentalitás, szokások

A típus	B típus	C típus (Temoshok, 1987)
Aktív	passzív	Emóciók elfojtása
Rutint építő	Kifelé figyelő	Kóros kedvesség
Teljesítményorientált	Békés	Konfliktus kerülő
Agresszív	Kevésbé versengő	Stressz hatására a vis. Összeomlik
Ambiciózus	Kortikoszteron túlsúly	Magatehetetlenség
Sürgősség érzés	Immunbetegségek	Tumoros megbetegedés(?)
Katekolamin túlsúly		Negatív érzelmek elnyomása
Keringési megbetegedés		Gond az érzelmek kimutat.

**Köszönöm a figyelmet,
további jó tanulást
kívánok !**